

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

.....
Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset. Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

Μονάδες 40

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:

Και αν η Ασία έχει κάποια υποψία τρυφής (πολυτέλειας), οφείλουμε να επαινούμε τον Μουρήνα διότι είδε την Ασία αλλά έζησε στην Ασία με εγκράτεια. Γι' αυτό το λόγο οι κατηγοροί δεν μέμφθηκαν (κατηγόρησαν) τον Μουρήνα για το όνομα «Ασία», από την οποία δημιουργήθηκε έπαινος για την οικογένεια, υστεροφημία για τη γενιά, τιμή και δόξα για το όνομά (του), αλλά για κάποιο όνειδος και ντροπή που ή παραλήφθηκε στην Ασία ή μεταφέρθηκε από την Ασία.

.....
Όταν κάποιος είχε αναγγείλει στον Σεργώριο ότι το ελάφι βρέθηκε, ο Σεργώριος τον διέταξε να σωπάσει επιπλέον τον καθοδήγησε να αφήσει ελεύθερο αυτό την επόμενη μέρα ξαφνικά σ' αυτό το μέρος, στο οποίο θα βρισκόταν ο ίδιος με τους φίλους (του). Την επόμενη αυτής της μέρας, ο Σεργώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους στην κρεβατοκάμαρά του, τους είπε πως είχε δει στον ύπνο του, ότι το ελάφι που είχε χαθεί, ξαναγύριζε σ' αυτόν. Όταν το ελάφι, αφού αφέθηκε ελεύθερο από τον δούλο, εισέβαλλε (όρμησε) στην κρεβατοκάμαρα του Σεργώριου, γεννήθηκε μεγάλος θαυμασμός.

B. Παρατηρήσεις

- 1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

postero:

την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο θηλυκό γένος και την αιτιατική πληθυντικού (και τους δύο τύπους) του υπερθετικού βαθμού στο ουδέτερο γένος.

magna:

την αιτιατική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο αρσενικό γένος και το επίρρημα στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

Μονάδες 6

- 1.β. **aliquod:**

Να γράψετε την αιτιατική ενικού στα τρία γένη και την ονομαστική πληθυντικού στο αρσενικό και στο θηλυκό γένος.

emissa:

Να κλίνετε το γερούνδιο.

Μονάδες 9

2.α. obiecerunt, vidit, constituta est:

Να γράψετε τους παραπάνω τύπους στην υποτακτική του ενεστώτα και του παρατατικού (στο πρόσωπο, στον αριθμό και στη φωνή που βρίσκονται).

Μονάδες 6

- 2.β. dixit:** Να κλίνετε την προστακτική του ενεστώτα και στις δύο φωνές.
perisset: Να κλίνετε την οριστική του ενεστώτα στον ενικό αριθμό και την οριστική του παρατατικού στον πληθυντικό αριθμό.
introrupisset: Να γράψετε την αιτιατική και την αφαιρετική του σουπίνου.
inventam esse: Να κλίνετε την υποτακτική του μέλλοντα της ενεργητικής φωνής (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 9

- 3.α. Murenā laudare debemus:** Να αντικαταστήσετε το **debeo + απαρέμφατο** με τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας. Να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο.

Μονάδες 6

3.β. ut eam postero die repente in eum locum emitteret:

Να αναγνωρίσετε την παραπάνω πρόταση (είδος, εξάρτηση, χρόνος και έγκλιση εκφοράς).

Μονάδες 4

3.γ. cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse:

Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους όρους της παραπάνω πρότασης.

Μονάδες 5

4.α. admissis amicis:

Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη της δευτερεύουσα πρόταση (**cum** ιστορικός ή διηγηματικός + ρήμα).

Μονάδες 7

4.β. si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus:

Να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι, ώστε να εκφράζει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Μονάδες 8

Β. Παρατηρήσεις

1 α.

Postero

Αφαιρετική→

posteriore

Αιτιατική→

postrema-postuma

Magna

Αιτιατική→

maiorem

Magna

Συγκριτικός: magis

Υπερθετικός: maxime

1 β.

Aliquod: Ενικός: aliquem – aliquam – aliquod
Πληθυντικός: aliqui – aliquae

Emissa: Γερούνδιο→ Γεν. emittendi
Δοτ. emittendo
Αιτ. emittendum
Αφ. emittendo

2 α.

Υποτακτική:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Παρατατικός</u>
obiciant	obicerent
videat	videret
constituatur	constitueretur

2 β.

Dixit: Προστακτική:

	<u>Ενεργητική</u>	<u>Παθητική</u>
β' εν.:	dic	dicere
β' πλ.:	dicite	dicimini

Perisset: Οριστική:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Παρατατικός</u>
pereo	periebamus
peris	periebatis
perit	periebant

Introrupisset→Σουνίβο

Αιτ.: introruptum
Αφ.: introruptu

Inventam esse:

Υποτακτική μέλλοντα:

inventura sim – sis – sit
inventurae simus – sitis – sint

3 α.

Murena nobis laudandus est.

3 β.

ut... emitteret: Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο, στο ρήμα praeciperit. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο «ut» επειδή είναι καταφατική και εκφέρεται με υποτακτική όπως όλες οι βουλητικές προτάσεις, αφού εκφράζουν επιθυμία (η βούληση είναι ιδωμένη την στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι την στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της), εδώ με υποτακτική παρατατικού (emitteret) επειδή εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (praeciperit: παρακείμενος με σημασία αορίστου) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν (αναφέρεται στο παρελθόν).

3 γ.

Δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική πρόταση: Εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό Cum και εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (προτερόχρονο).

nuntiavisset → ρήμα πρότασης

aliquis → υποκείμενο του ρήματος nuntiavisset

sertorio → έμμεσο αντικείμενο του ρήματος nuntiavisset

inventam esse → άμεσο αντικείμενο του ρήματος nuntiavisset

– ειδικό απαρέμφατο

cervam → υποκείμενο του ειδικού απαρέμφατου inventam esse
(ετεροπροσωπία)

4 α.

Cum (Sertorius) amicos admisisset...

4 β.

Si **habeat** Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare **debeamus**.